

Sygn. akt III AUa 1155/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Lublinie

sprawy S. G.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej

na skutek apelacji S. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 10 sierpnia 2016 r. sygn. akt VI U 1289/15

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 1155 /16

UZASADNIENIE

S. G. wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 30 września 2015 roku, odmawiającej przyznania mu prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do renty.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

S. G. był uprawniony do renty rolniczej okresowej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 marca 2013 roku do 31 sierpnia 2015 roku. W dniu 12 sierpnia 2015 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym na dalszy okres.

Lekarz rzeczoznawca KRUS rozpoznał u niego: wielopoziomą dyskopatię lędźwiową zwłaszcza na poziomie L3-L4 – bez powikłań neurologicznych, stan po obustronnej endoprotezoplastyce stawów biodrowych i nie uznał za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym.

Komisja lekarska KRUS, która rozpoznała u wnioskodawcy chorobę zwyrodnieniową stawów biodrowych po obustronnej endoprotezoplastyce (lewego w 2011, prawego w 2014 roku), dyskopatię lędźwiową wielopoziomą, bez ubytków neurologicznych, nadwagę, nadciśnienie tętnicze wyrównane i przebyte leczenie operacyjne kończyny dolnej lewej w 2011 roku, orzeczeniem z dnia 24 września 2015 roku nie uznała S. G. za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym, ani niezdolnego do samodzielnej egzystencji.

W związku z powyższym Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 30 września 2015 roku, odmówił S. G. prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym z uwagi na niespełnienie przesłanki określonej w art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. brak trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy.

S. G. obecnie ma (...) lat. Z zawodu jest rolnikiem. Z powodu choroby zwyrodnieniowej obu stawów biodrowych był leczony operacyjnie poprzez endoprotezoplastykę - w 2011 i 2014 roku. W związku z tym miał przyznaną rentę rolniczą z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym okresowo od 1 marca 2013 roku do 31 sierpnia 2015 roku. Zgłasza bóle obu stawów biodrowych oraz kręgosłupa lędźwiowego. W kończynach dolnych nie ma neurologicznych deficytów, objawy korzeniowe ma ujemne, odruchy skokowe, kolanowe równe i symetryczne. Brak jest u niego neurologicznych przeciwwskazań do wykonywania pracy w rolnictwie. W obu stawach biodrowych S. G. ma bliźny pooperacyjne na tylnobocznej powierzchni biodra, zakres ruchomości użytkowy (nieznaczny 10-stopniowy deficyt zgięcia i 15-stopniowy deficyt odwodzenia), stabilność prawidłowa. W zakresie kręgosłupa lędźwiowego S. G. nie ma ograniczenia ruchomości. Ma prawidłowy chód, wydolny dynamicznie, na palcach i piętach stoi prawidłowo, obwody kończyn górnych i dolnych ma równe, symetryczne. Funkcja kończyn górnych jest u niego prawidłowa. W wyniku operacyjnego leczenia obu stawów biodrowych i rehabilitacji u S. G. nastąpiła poprawa sprawności stawów biodrowych (dobra, bezbólowa ruchomość i prawidłowa stabilność protez stawów biodrowych), która umożliwia mu wykonywanie pracy fizycznej. Potwierdzają to zdjęcia RTG miednicy ze stawami biodrowymi z dnia 6 listopada 2014 roku, które wskazują prawidłowe osadzenie protez stawów biodrowych, bez cech obluzowania. Zgodnie z piśmiennictwem specjalistycznym możliwe jest wykonywanie pracy fizycznej po wykonaniu niepowikłanej protezoplastyki stawu biodrowego u osób z prawidłowo mocnym układem kostnym, do których zalicza się S. G.. Jedynie w przypadkach pooperacyjnej niestabilności protezy i jej obluzowaniu oraz u osób z nieprawidłowym układem kostnym, można ustalić całkowitą lub częściową niezdolność do pracy fizycznej. Brak jest u S. G. niesprawności kręgosłupa lędźwiowego. Potwierdza to RTG kręgosłupa lędźwiowego z 27 stycznia 2015 roku i MR z 24 marca 2015 roku, które nie wykazują istotnych patologii kręgosłupa, a jedynie przewlekłe zmiany dyskopatyczno-zwyrodnieniowe. Sprawność narządów ruchu S. G. jest dobra i umożliwia wykonywanie pracy w rolnictwie. Z przyczyn neurologicznych i ortopedycznych S. G. jest zdolny do pracy w gospodarstwie rolnym (dowód: opinia biegłych z zakresu neurologii i z zakresu chirurgii – ortopedii – k. 11 – 12).

S. G. od kilku lat ma nadciśnienie tętnicze, obecnie nie przyjmuje leków hipotensyjnych. Neguje cukrzycę. Dotychczas nie był hospitalizowany internistycznie, ani kardiologicznie. Nie wykonywał dodatkowych badań kardiologicznych. Skarży się na bóle kręgosłupa, jest wydolny krążeniowo i wieńcowo. Szmer płuca ma pęcherzykowy, symetryczny, tony serca ma czyste, bez szmerów patologicznych. Tętno ma miarowe, symetryczne, równe. Występują u niego niewielkie obrzęki obwodowe. Z przyczyn internistyczno-kardiologicznych S. G. nie jest niezdolny do pracy w gospodarstwie

rolnym. Ma bowiem dobrą funkcję lewej komory serca, nie ma objawów niewydolności krążenia i wieńcowej, ma dobrą kontrolę wartości RR (dowód: opinia biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii – k. 21).

Sąd wskazał, że renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie warunki określone w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 277), tzn. podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5 w/w ustawy). Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6 w/w ustawy), zaś za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7 w/w ustawy).

Kwestią sporną w sprawie niniejszej pozostawało ustalenie czy stopień zaawansowania rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń powoduje całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i czy ewentualna niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w powyższych przepisach.

Biegli z zakresu neurologii i z zakresu ortopedii stwierdzili, że z przyczyn neurologicznych i ortopedycznych nie jest on niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 września 2015 roku. W wyniku leczenia operacyjnego nastąpiła poprawa stanu stawów biodrowych, która umożliwia S. G. wykonywanie pracy fizycznej. Biegły z zakresu chorób wewnętrznych-kardiologii stwierdził, że S. G. jest zdolny do pracy w gospodarstwie rolnym.

Do opinii biegłych S. G. wniósł zastrzeżenia, podnosząc ogólnie, że stan jego zdrowia nie pozwala mu na wykonywanie żadnych prac w gospodarstwie rolnym.

Sąd zaznaczył, że o uznaniu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym nie decyduje samo schorzenie, lecz stopień jego zaawansowania, które czyni ubezpieczonego całkowicie niezdolnym do pracy. O istnieniu takiej niezdolności nie decyduje i nie może decydować także subiektywne odczucie badanego, ale obiektywna ocena specjalistów biegłych lekarzy sądowych. W sprawie, w której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego, warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych, ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną, adekwatną do rodzaju schorzeń zainteresowanego.

Sąd podzielił wnioski opinii biegłych i uznał je za miarodajne dowody w sprawie. Sporządzone zostały przez specjalistów z zakresu schorzeń, na które cierpi wnioskodawca. Brak jest podstaw, aby je kwestionować. Niewątpliwie S. G. cierpi na schorzenia neurologiczne i ortopedyczne, jednakże nie powodują one u niego całkowitej niezdolności do pracy. W gospodarstwie rolnym są prace lżejsze i cięższe i część tych prac wnioskodawca z pewnością może wykonywać. Do 31 sierpnia 2015 roku S. G. był osobą całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, jednakże okoliczność ta nie może skutkować stwierdzeniem jego całkowitej niezdolności na dalszy okres. Stan zdrowia nie jest bowiem wartością stałą i niezmienną. Wskutek różnych czynników może on ulec zmianie, również poprawie. Taka sytuacja wystąpiła w przypadku S. G., gdzie na skutek leczenia operacyjnego stawów biodrowych i rehabilitacji nastąpiła poprawa ich sprawności.

Co do zarzutów zgłoszonych przez S. G. sąd wskazał, że nie miały one merytorycznego charakteru. Wnioskodawca nie określił w czym upatruje sprzeczności czy braku logiki w opiniach biegłych. Dlatego samo jego gołosłowne twierdzenie, że jego stan zdrowia nie pozwala na wykonywanie prac w gospodarstwie rolnym, nie może skutkować uznaniem wadliwości opinii sporządzonych przez biegłych.

Na rozprawie w dniu 10 sierpnia 2016 roku S. G. złożył zaświadczenie lekarskie z 25 kwietnia 2016 roku, z którego wynika, iż występuje u niego stan po obustronnej endoprotezoplastyce bioder oraz że powinien unikać ciężkich prac fizycznych (k. 30). Zaświadczenie to nie wnosi jednak nic istotnego do sprawy. Wynika z niego bowiem schorzenie, które zostało uwzględnione i było przedmiotem rozpoznania przez biegłych w opinii, z której dowód został dopuszczony w sprawie.

W świetle jednoznacznych, logicznych i nie budzących zastrzeżeń wniosków opinii biegłych, które zostały należycie uzasadnione, Sąd uznał, iż stan zdrowia wnioskodawcy nie sięga granic całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym po 31 sierpnia 2015 roku.

Od tego wyroku apelację wniósł S. G. zaskarżając go w całości.

Wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez nie wyjaśnienie kwestii czy skarżący jest trwale czy okresowo zdolny do pracy oraz obrazę przepisów postępowania, tj. art. 233 k.p.c. poprzez uznanie jako wiarygodnej opinii z badania skarżącego i oparcie na niej wyroku, podczas gdy zawiera ona braki i nie może być uznana za dowód w sprawie, oraz wydanie opinii przez lekarza błędnej specjalności. Skarżący wnosil o zmianę wyroku i przyznanie prawa do renty, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nadto wnioskodawca w uzasadnieniu apelacji wnosil o przebadanie przez biegłych lekarzy celem ustalenia czy jego schorzenia uprawniają do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Sąd Apelacyjny zważył:

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej.

Odnosząc się bezpośrednio do zarzutów apelacji stwierdzić należy ich nietrafność.

W pierwszej kolejności za niezasadny uznać należy, zawarty w apelacji, zarzut przekroczenia przez Sąd I instancji granicy swobodnej oceny dowodów, bowiem skuteczna obrona stanowiska skarżącego w tym zakresie wymagałaby wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego oraz brak jest wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 1998 r. II UKN 151/98 – OSNAPiUS 1999/15/492; z 4 lutego 1999 r. II UKN 459/98 - OSNAPiUS 2000/6/252; z 5 stycznia 1999 r. II UKN 76/99 - OSNAPiUS 2000/19/732).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelacja nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, badając przesłankę istnienia niezdolności do pracy wnioskodawcy oparł się na opiniach biegłych sądowych lekarzy o specjalnościach adekwatnych do stwierdzonych schorzeń wnioskodawcy.

Dowód z opinii biegłego, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, LEX nr 77046). W ocenie Sądu Apelacyjnego obdarzone przez Sąd I instancji wiarygodnością opinie są logiczne, konsekwentne i nie pozostawiają wątpliwości co do faktu braku całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że miarodajny dla oceny sądowej zdolności ubezpieczonego do pracy w kontekście orzekania o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy ma wynik badań lekarskich przeprowadzonych przez biegłych sądowych. O niezdolności do pracy nie decydują lekarze leczący, gdyż jak zauważa się w orzecznictwie sądowym, chodzi tu o ocenę niezdolności do pracy w prawnym rozumieniu, podejmowaną w trybie określonej procedury i przez odpowiednie organy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., I UK 22/10, M.P.Pr. z 2010 r. Nr 10, poz. 506). Biegli sądowi to lekarze wpisani na listę biegłych, posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe i cechy gwarantujące bezstronność i rzetelność opiniowania w sprawach sądowych. Mimo stwierdzenia u wnioskodawcy opisanych schorzeń wszyscy biegli jednomyślnie uznali, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, a stanowisko swoje należycie uzasadnili.

W toku procesu wnioskodawca nie przedstawiał zarzutów merytorycznych do opinii, zmierzających do zakwestionowania ich wartości. Apelacja nie zawiera argumentów pozwalających na jej uwzględnienie. Brak jest podstaw do prowadzenia dalszego postępowania dowodowego, bowiem w toku postępowania istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy zostały wyjaśnione w sposób gruntowny i wszechstronny.

Skoro z dokonanych w sprawie ustaleń wynikało, że rodzaj i stopień schorzeń występujących u wnioskodawcy nie powodują aktualnie całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, uznać należało, iż nie spełnia on przesłanek przyznania prawa do renty.

W tym stanie rzeczy, wbrew zarzutom skarżącego nie doszło do naruszenia art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 277).

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.